

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae
& politicae**

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

Disputatio XXVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](#)

hoc est, mens cognoscit, & amplectitur illud
bonum, amat illud, delectatur illo, perfriui-
tur illo.

ii. Hoc perfectè consequemur, cùm ani-
mus ex hac corporis mole, velut carcere, in
celum, tanquam in patriam, evolarit.

DISPUTATIO XXVI.

Theses Ethicae.

DE PUDICITIA.

VERISSIMA dictum est à Poëta:
Ut, cùm de statua facies formosa revulsa est,

Non decus in reliquo corpore truncus habet:
Sic reliqui mores spreti & sine honore jacebunt,
Ni sunt ornati laude pudicitie.

2. De hac igitur pulcherrima virtute & uiru-
tate ylsum est.

3. Pudicitia seu *aygia* est integritas animi
contra omnem venereum libidinem, seu est
virtus, qua animus mundus ab impura libidi-
ne, & corpus purum servatur. Sedes enim e-
jus non in animo tantum collocatur, sed et-
iam in corpore: ubi manus quoque & ocelli
intelliguntur. Ideo enim pudicitia à Roma-
nis velata sculpi pingivé facie solita est, quod
castos etiam & continentes oculos esse o-
porteat.

4. At quamvis vitietur corpus vi aliqua
illata: dummodò integer ac purus sit ani-
mus,

mus, non minus remanet pudicitia, quam intacto corpore.

5. Hęc pudicitia quamvis una sit & eadem, vocari tamen solet pro diversitate eorum, in quibus fuerit.

6. Nam in virginibus, quae animo corporēq; pudico sunt, virginitas appellatur: In cōlibe ac vidūa cōlibatus ac vidūalis castitas: in conjugatis conjugalis.

7. Horum trium generum præstantissima est virginitas: Quoniam naturę cupiditatem ita vincit, ut animi sinceritas conservetur.

8. Cōlibum ac vidūarum pudicitia, quae secunda est post virginitatem, in cupiditatum continentia versatur, magnamq; vim exigit ad appetitum illum cohibendum, qui expletus aliquando fuerit.

9. Ultima est conjugalis, quae in matrimonii legibus servandis consistit. In unoquoq; generum istorum permulti maximè excelluerunt, quos recensere longissimum esset.

10. Contraria pudicitiae est libido, hoc est, si ita loqui liceat, libidinositas, quae venereæ cupiditatis effectio immoderata est.

11. Hujus vitii turpitudinem non in ipsa solùm conjunctione ~~concupiscentiā~~ inhonesta ponimus, sed & in animi vitio ac labe. Sed non punitur civiliter libidinosus aspectus, animusq; concupiscentis mulierem, sed ipsa actio illicita subsequens.

154 DISPUTATIONES

12. Etsi qui animo libidinoso est, quamvis ab in honesto contactu abstineat, non minus est coram Deo vitiosus, quam si re ipsa quod appetit exequatur.

13. Quo nomine Christus non judicat ex concubitu in honesto libidinem, sed ex animi motu interno, cum inquit in Evangelio: Qui cunq; aspicit mulierem ut concupiscat eam, jam adulterium commisit cum ea.

14. Ad quem locum eruditii quidam annotant τὸ βλέπειν plus significare quam τὸ δεῖν. Notare enim intentionem animi, oculos ad rem aliquam cernendam adjicientis.

DISPUTATIO XXVII.

*Theses Politice,
DE BELL O.*

Politica. BELLUM hominem Christianum sine peccato gerere posse statuimus.

2. Sed cum grave sit, magnoque constet, non, nisi cum alia expedienda salutis ratio nulla restat, ad hoc confugiendum, omniaque prius tentanda, ac in primis legationibus agendum, quam ad arma descendatur.

3. Tunc bellum est indicendum: quod nisi fiat, non est legitimè cœptum, & videtur esse latrocinium.

4. Deinde ejus est suscipere bellum, qui jus habet

